

Hüvitada või mitte?

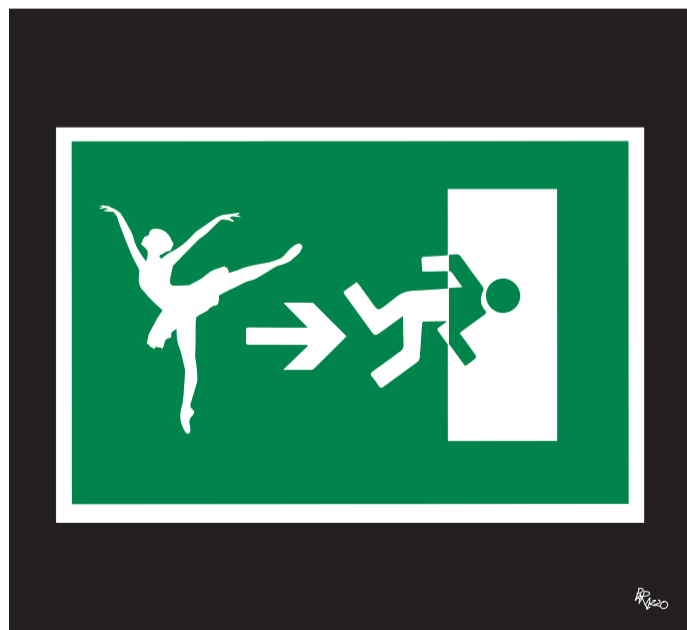
Aivar Mäe vabatahtlik lahkumine Estonia peadirektori kohalt säästis rahvusoperi nõukogu liikmeid peavalust: tulnuks neil ju tema ametissejäämise puhul vastata küsimustele, kuidas kaitstakse politsei poole pöördunud ja siserporti tarvis ahistamisjuhtumitest teatanud töötajaid ülemuse sobimatu käitumise eest ning kuidas see kõik mõjub teatri mainele. Peadirektori lahkumise sundimine töstatakuks ahistamissüüdistuste asjus umbusklike seas aga kindlasti küsimuse, kuivõrd õige on jätta kultuurielu lipulaev keerulistel aegadel kogenud juhust ilma.

Ebaõiglane paistab kumagi mätta otsast vaadatu- na muidugi ka praegune lahendus, sest teater on nüüd tõepoolest direktorita ning sealse talumatu sisekliima tõttu praeguseks lahkunud väidetavad ohvrid võisid ju hile määratavast samaväärsusest hüvitist üksnes unistada. Mis tundega vaatavad aga rahalisele kingitusele need töötajad, kes pidanuks kohasemaks ebasobivalt käitunud juhi vallandamist?

Kokkulepe, mille üheks osaks on Mäe lahkumishüvitise kuue kuu palga ehk 39 600 euro tasumine, jätab kõrvale pikisilmi oodatud raporti sisu. Teatris tehtavad (ametlikud) järeldused ei puuduta enam tema isikut ja käitumist, vaid üksnes seda, milline saab olema kultuuriasutuse kodukord, et selliseid juhtumeid tulevikus vältida. Raport polevat mõeldud ka avalikkuse silmadele, küll aga on tänuväärne materjal seksuaalse ahistamise paragrahvi alusel asja edasi uurivale politseile.

Kohtuotsus ei tooks üksnes selgust teatri telgitagustes tegelikult toimunud, vaid tekitab uusigi küsimusi. Kas endisele teatridirektorile makstakse heldet lahkumishüvitist heas usus, et sealt ei saa süüdimõistvat otsust tulla? Ja millistele järeldustele jõuab teatri nõukogu ja avalikkus siis, kui peaks selguma, et see ei lähe nii?

ANDRES VARUSTIN

VÄLJAANDJA AS Ohtuleht Kirjastus
Narva mnt 13, 10151 Tallinn
Klientteenindus tel 666 2233
kliend@ohtuleht.ee, www.ohtuleht.ee

TRÜKK AS Kroonpress,
Tähe 133, 51013 Tartu

TELLIMINE JA KOJUKANNE tel 666 2233, tellimine@ohtulehtkirjastus.ee, pood.ohtuleht.ee

REKLAAM JA KUULUTUSED tel 614 4100, faks 614 4050, reklaam@ohtuleht.ee, kuulutused.ohtuleht.ee

Kõik Ohtulehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS Ohtuleht Kirjastuse kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Toimetuse aksepteerib vaid isiklikult kohale toimetatud või tähtsuse tõttu postiga toimetusele saadetud õiendusi ja vastulauseid. Isikuandmetega seotud küsimustes palume pöörduda aadressil isikuandmed@ohtuleht.ee. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel 646 3363.

ARVAMUS.OHTULEHT.EE

Toimetaja Elis Kusma
Tel 614 4028
elis.kusma@ohtuleht.ee

Esimese septembrimaskiball sööb näi

„Ma ei tea, kas ma suudaksin seda tralli uuesti läbi teha,“ on nii mõnigi lapsevanem peale distantsõppekevadet ausalt öelnud. „Kui vaid teaks natukenegi ette, mis tulla võib...“

On olnud kummaline august. Kunagi varem pole koolieelne ärevus olnud tagurpidi – ei, ma ei lähe ühtegi kooliasja ostma. Ma ei tee ühtegi pikemat tööplaani – enne kui ma ei tea, mis koolist üldse saab. Kas ma hakkan uuesti abiõpetajaks või saab laps kohal käia ja kuidas? Maskides? Aga mis saab... Seda ei tea täpselt mitte keegi. Maskid on igal pool ees, otseses ja kaudses mõttes.

Kolleg, kolme koolilapse ema, on karvase. Tema sõnul on see häbiväärne, et terve suve pole haridusministeeriumist tulnud piuksugi, kuidas siis sügisel kooliga saama hakkab. Kas hakame valmistuma distantsõppeks või saame ikkagi kooli? Kui saame kooli, siis mil moel?

Mistõttu otsustas ta, et ühtegi vahetusjalatsit, dressi ega koolivormi ta enne kindlat teadmist ära ei osta. „Kujutad sa ette, mu lapsed viskasid suvega kaks suurusnumbrit. Kui ma nüüd raha välja käin ja neid ei kantagi võib-olla enne talve, on asjad väikesed ja kokkuvõttes ikka väga suur summa maha visatud!“

Ma saan temast väga hästi aru – ka meil hüppasid noorhärade jalanumbrid kahe võrra edasi, pikkust visati nii kümme sentimeetrit.

Küsimus aga pole vaid raha kulutamises väikeseks jäävate kooliasjade peale, vaid üldises ebakindluses. Sest ma pelgan, et väga paljud meist ei peaks uut kodukooli tsükli vastu. Eelmine oli piisavalt vapustav.

MANONA PARIS
Toidutare peatoimetaja

Jah, paljud – tegelikult ka meie pere – said kenasti hakkama. Väga paljud aga ei saanud ja lõpuks vandusid alla. Üldises ärevuses, majanduslikes probleemides, sassis peresuhtes. Lisaks veel koolisurve? See võib olla uskumatu ränk. Räägitakse umbes 800st radarilt kadunud koolilapsest, tegelik arv aga võib olla hoopis suurem – need, kes piirdusid miinimumil tiksumisega. Või olid kodudes, kus vanemad tegid laste eest asjad ära. Või käskisid vanematel õdedel-vendadel teha.

Lähiajaloo vaeseim koolialgus

Jah, viimaks ometi tuli ka augusti lõpu poole teade, et koolid peaksid alustama nagu tavaliseltki. No nii, küll võttis aega? Ja siis aga: iga kooli alustab

nii, nagu ise targemaks peab. Mis tähendab – täielikku segadust.

Oli koole, kus anti väga konkreetselt teada – aktused toimuvad õues, millal tulla raamatutele järele, kuidas korraldame tööd. Ja siis oli koole, kus teatati – ah, tulge 1. septembril kohale, vanad õpikud kaenlas (sest kevadel ei julgenud keegi neid vastu võtta), ja siis vaatame. Mhm. Tundub jube tark. Ida-Virus on juba ühes koolis viis õpetajat koroonaviirusega siruli. Miks me peaksime arvama, et see ainukeseks jääb.

Ei ole kellelgi kerge, ma saan aru. Ärevaid aegu, mil tuleks distantsi hoida ja ligimese aevastust karta, on ennustatud veel vähemalt aastaks, sest enne ajalikum vaktsiin (mitte see suure hurraaga Venemaal tehtu) meieni ei jõudvat.

Aga seesama lapsevanem, sageli ema, kes on palgakärbete, töökaotuse ja turulanguste tõttu lähiajaloo kasinaima kooliminekueelarvega silmitsi, mis te-

Tõuksidest, mis seisavad keset teed

„Ma tahan ühe sõiduriista teha, millega ühel hoobil maa peal, vees ja õhus võib sõita...“ kuulutas „kuulus leiutaja“ Jaan Tattikas Eduard Bornhöhe jutustus „Kuulsuse narrid“.

Tänavune suvi tõi kõigepealt pealinna ja siis teistesse suuremates linnadesse sõidukid, mis küll vees ja õhus ei sõida, aga maal sõidetakse nendega nii jalgrattateel, kõnniteel kui ka sõiduteel selle järgi, kuidas kõige otsem trass kulgeb. Ehk nende juht saab vaheldumisi olla jalgrattur, jalakäija või autojuht. Tõsi, viimane ei ole lubatud, aga ette tuleb seda ikka. Ma räägin elektrilistest tõukerattastest ehk tõuksidest.

Paljud Eesti inimesed nendega iga päev kokku ei puutu, aga suuremates linnades ja eriti Tallinna kesklinnas on ilmselt paljud näinud, kuidas elektritõukerattad tänavatel sõeluvad. Kes ei ole elektritõuksidest kokku puutunud, see on küllap ikkagi näinud jalgratturit, kes tuleb hooaeg mööda sõiduteed nagu autojuht, siis kiirustab üle vöötraja

EINAR ELLERMAA
vaatleja

Kui jalakäija või autojuht näeb jalgratast, siis ta kujutab üsna hästi ette, kui kiiresti see liigub. Kui inimese seisab liikumatult tõuksi peal, siis on raskem ette kujutada, et see seisv kuju võib liikuda jalgratturist kiiremini.

nagu jalakäija ja seejärel vajutab pedaale edasi kõnniteel ja sõiduteel vaheldumisi. Samasuguseid üliküürid, „rollivahetusi“ teevad ka tõuksisõitjad. Vahe on selles, et kui jalakäija või autojuht näeb jalgratast, siis ta kujutab üsna hästi ette, kui kiiresti see liigub. Kui inimese seisab liikumatult tõuksi peal, siis on raskem ette kujutada, et see seisv kuju võib liikuda jalgratturist kiiremini.

Ohtlikud äkkpöörded

Liiklusõnnetuste kirjeldustesse ilmusid uue sisuga teated. „Mees sõitis sõiduautoga juurdepääsuteel tänavale ja pörkas kokku jalgrattateel liikunud elektritõukerattaga. Tõukerattur toimetati Põhja-Eesti regionaalhaiglasse.“ „Eile juhtus Eestis kaks avariid elektriliste tõukerattade kasutajatega, ühes neist sai inimene surma.“ 8. juuli uudised olid sellised: „Kell 15.23 juhtus traagiline avari Tartus Salme ja Saekoja tänavate ristmikul, kus 49aastane mees märkas elektritõuke-

rattaga Zeeclou U 320 ristmikule liikudes lähenevat sõiduesõigusega kaubikut Mercedes-Benz Sprinter, mida juhtis 24aastane mees. Rattur pidurdas, paiskudes üle tõukeratta juhtraua vastu Mercedes-Benz tagumist rattast. Jalakäija hukkus sündmuskohal.“

„Kella 15.50 ajal peatus 20aastane mees sõiduautoga Toyota Avenis Kohtla-Järvel Ehitajate tee 66 juures tee andmiseks ristmikul, kui jalakäijate teelt sõitis sõidukile otsa 19aastane naine elektrilisel tõukerattal. Rattur toimetati Ida-Viru keskhaiglasse kontrolli.“

Veel suvisel uudisel. „Jalgratas pörkas kokku elektritõukerattaga, jalgrattur toimetati haiglasse.“

„Mees sooritas sõiduautoga parempöört ning sõitis otsa sõiduteel elektrilisel tõukerattal ületanud mehele. Antud kohas jalakäijate ülekäigurada puudub. Tõukerattur toimetati Ida-Tallinna keskhaiglasse.“

„Eile toimus Eestis seitse liiklusõnnetust, kus inimesed said